

Ясенова Оксана Валентинівна

здобувачка вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Корсунська Вікторія Валентинівна

старший викладач кафедри психології

Дніпровського гуманітарного університету

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Освіта є важливою складовою життя кожної людини. Від моменту народження і до завершення життя людина повинна розвиватися задля особистісного зростання і досягнення психологічної зрілості, що, своєю чергою, призводить до еволюції суспільства і людства в цілому.

Видатний письменник Микола Чернишевський говорив, що «не потрібно доводити, що освіта – найвеличніше благо для людини. Без освіти люди й грубі, і бідні, і нещасні». Дійсно, лиши з отриманням певного досвіду, більшість людей розуміють, що саме освіта є джерелом становлення їх як особистостей, є ступеню їх інтелектуального та професіонального зростання. А це, своєю чергою, сприяє подальшому кар'єрному зростанню.

Взагалі, навчання є корисним як для дітей, так і для дорослих. Якщо розглядати питання тільки з фізіологічної точки зору, то, можна сказати, що позитивний вплив на мозок є абсолютно очевидним. Процес навчання потребує зусиль для засвоєння нового матеріалу, впливає на пізнавальну сферу та психічну діяльність, формує в мозку нові нейронні зв'язки, знижує ризик розладів когнітивних функцій, розвиває здібність зосереджуватися та вміння концентрувати увагу.

Сучасна реальність змушує подивитись на можливості отримання освіти з іншого боку. Передусім це пов'язано з пандемією коронавірусу (COVID-19), що змусила суспільство переглянути способи взаємодії, в тому числі стосовно освітньої галузі та отримання знань. Все частіше людство натрапляє на необхідність заповнення прогалин в знаннях у віддаленому форматі, що стало можливим завдяки розвитку Інтернет мережі та віддаленим способам комунікації. Сучасні реалії диктують власні правила, до яких потрібно пристосуватися всім, хто бажає знань та розвитку. Тому, дистанційна освіта є однією з найважливіших складових у розвитку сучасного суспільства.

Саме сьогодні перехід від традиційної форми навчання є черговою можливістю отримати освіту за обраним фахом, є можливістю вступати в комунікацію перебуваючи в певних безпечних умовах шляхом використання сучасних інформаційних технологій.

Проблемою розвитку дистанційного навчання займалися багато науковців як закордонних, так й вітчизняних: Дж. Андерсен, Ст. Віллер, Т. Едвард, Р. Деллінг, Г. Рамбле, Д. Кіган, М. Сімонсон, М. Мур, А. Кларк, М. Томпсон, О. Андреев, Г. Козлакова, І. Козубовська, В. Олійник, Є. Полат, А. Хуторський.

Кожен з них представляв свою модель дистанційного навчання. Тому важливо зрозуміти саме визначення дистанційної освіти та її зміст.

Дистанційна освіта – комплекс освітніх послуг, що надаються для широкого загалу населення в країні та за кордоном за допомогою спеціалізованого освітньо-інформаційного середовища та базується на засобах обміну навчальною інформацією на відстані (супутникове телебачення, комп'ютерний зв'язок тощо) [3].

Дистанційна освіта – це нова освітня система, що базується на інформаційних, телекомунікаційних технологіях та технічних засобах. Сама ідея дистанційної освіти містить у собі важливий принцип переходу від «руху учнів до знань» до «руху знань за учнями».

Міжнародна комісія з питань освіти, науки і культури при ООН (ЮНЕСКО) проголосила два основні принципи сучасної освіти: освіта для всіх та освіта через усе життя. Тому навчання немає обмежень.

Такий вид освіти є дуже популярним за кордоном. Уряди багатьох закордонних країн оголосили дистанційну освіту пріоритетним напрямком і регулярно виділяють на її розвиток кошти. Початок цьому процесу покладено в США [2]. Причини розповсюдження даного виду освіти полягають в тому, що кожна людина незалежно від її національності та місця знаходження може отримати диплом будь-якого закладу вищої освіти. Більшість фахівців в області навчання розглядають дистанційну освіту як таку, що подає великі надії, має зручну форму навчання, підходить тим, хто має мотивацію та бажання навчатися, має доступний рівень цінової політики [5].

Дистанційну освіту називають «освітою майбутнього». І сьогодні, на нашу думку, вона стає більш ефективнішою, особливо в період пандемії.

Дистанційна освіта – це набір освітніх послуг за допомогою спеціалізованих середовищ навчання інформації, що засновані на інструментах обміну освітньою інформацією. Інформаційно – навчальне середовище дистанційної освіти являє собою систематизований набір засобів передачі даних, інформаційних ресурсів, протоколів взаємного спілкування, програмно апаратного та організаційно методичного забезпечення для задоволення освітніх потреб споживачів [4].

Дистанційне навчання – форма організації і реалізації начальновиховного процесу, за якою його учасники (об'єкт і суб'єкт навчання) здійснюють навчальну взаємодію принципово і переважно екстериторіально. [6, с. 9]

Дистанційне навчання (Distance Learning, Distance Education) – це така форма організації освітнього процесу, основою якої є самостійна робота людини, яка навчається [7].

Слід зазначити, що традиційна освіта міцно увійшла та пустила коріння у свідомості людей. Й задля того, щоби порушити стереотипи, потрібно немало часу і зусиль, потрібна «реконструкція» свідомості. Тому що те, що вважалось нормою протягом багатьох десятиріч, стає неважливим у реаліях сьогодення.

Скільки людей прокидалися з думками про те, як добре було б не їхати на роботу, не йти на пари або на уроки? Залишитися б вдома. Ці бажання збулися практично у кожного жителя земної кулі. Дистанційне навчання стало основою отримання знань абсолютно для всіх категорій: від крихти першокласника до досвідченого фахівця – магістранта-випускника вишу. В умовах пандемії дистанція – це не тільки спосіб збереження здоров'я, це фактор, який об'єднує людей. Дистанційне навчання – це новий досвід для кожного, хто навчається, в якому доводиться адаптуватися до наявних обставин.

Навчання в середовищі Інтернет характеризується: зниженням авторитарності викладачів; підвищенням самостійності учнів; відповідальністю учнів за своє навчання; розширенням меж навчання; заощадженням часу тощо.

Звичайно, дистанційна форма освіти, як і інші види, має свої переваги й недоліки. Розглянемо деякі з них.

Переваги дистанційної освіти	Недоліки дистанційної освіти
Незалежність від умов. Вигідна вартість, можливість заощадити гроші, Деякі ЗВО, пропонують навчатися дистанційно, навчання відбувається безкоштовно. Збереження коштів та заощадження витрат, наприклад на транспорт і проживання, на купівлю підручників і канцелярського приладдя, на інші потреби. Повільний темп навчання. Зручний для навчання час. Мобільність, спілкування з викладачем не тільки офлайн, але і онлайн (Zoom, Meet, Moodle). Повторне прослухування матеріалу. Це знімає наругу, страхи, сором'язливість стосовно повторної постановки питання та отримання роз'яснення стосовно не почутої	Потребує постійної модернізації та поліпшення якості; Недостатнє фінансування. Залежність технічна – швидкість інтернету, наявність необхідних засобів (смартфону, планшету, ноутбуку) тощо. Неконтрольований процес засвоєння знань – відволікання на сторонні дії, предмети та людей зводить нанівець запам'ятовування та відтворення інформації; ускладнює сприйняття матеріалу. Велика теоретизація освітнього процесу для тих, хто засвоює професії, що потребують практичних навичок (лікарі, люди технічних професій, аграрії тощо). Відсутність живого спілкування. Це знижує рівень якісного

<p>інформації. Викладення лектором конкретного матеріалу з певного питання, що суттєво зменшує час на пошуки інформації в пошукових мережах (для студентів); Можливість ознайомитися з більшою кількістю матеріалу за одиницю часу, ніж на лекції або класному занятті (для студентів та учнів шкіл). Індивідуальний підхід під час дистанційного навчання. Здійснити власний вибір навчання, обрати час і місце. Отримання освіти для людей з вадами та людей похилого віку.</p>	<p>викладання матеріалу. Послаблення звичного ритму та темпу життя, з'являється бажання відкласти виконання завдань на інший час. Це негативно впливає на своєчасність засвоєння знань та їх виконання. Складнощі з організацією дистанційної освіти в багатодітних сім'ях. Відсутність технічних засобів у забезпеченні навчання одразу всім дітям. Відсутність технічних засобів у педагогічного складу. Спостерігається низький рівень мотивації щодо опанування новими видами технічних засобів. Погіршення зору як у лектора, так й у здобувача освіти. Відсутність спостерігати за реакцією здобувача та отримання зворотного зв'язку.</p>
---	--

Не зважаючи на всі плюси, дистанційний вид освіти поки що програє традиційному у популярності, тому що він новий, потребує від кожного учасника вийти за межі власного комфорту та пристосуватися до нових умов. Однак, дистанційна освіта є ідеальною для тих, хто бажає підвищити кваліфікацію, для здобувачів післядипломного навчання або для розвитку кругозору. Завадити дистанційній освіті може недостатній рівень особистої мотивації, невміння організувати та систематизувати свій час. Для цього потрібно чітко розуміти важливість отримання нових знань для власного зростання та розвитку як особистості та спеціаліста у тій чи іншій галузі. Звичайно, вибір у цьому питанні стоїть за людиною.

Крім того, важливою умовою, на нашу думку, є психологічна підтримка здобувачів освіти під час дистанційного навчання. Це допоможе учасникам освітнього процесу виробити індивідуальний стиль, який зорієнтує їх на засвоєння знань у віртуальному світі.

Список використаної літератури:

1. Андрусенко Н.В. Дистанційне навчання в Україні. http://www.vtei.com.ua/images/VN/31_03.pdf
2. Дистанційне навчання як самостійний елемент сучасної підготовки студентів. / Методика викладання в вищій школі. / https://pidru4niki.com/88922/pedagogika/distantsiyne_navchannya_samostiyniy_element_suchasnoyi_pidgotovki_studentiv.

3. Штефан Л. А., Борзенко О. П. Організації дистанційного навчання студентської молоді в Канаді: ретроспективний аналіз: монографія / Л. А. Штефан, О. П. Борзенко. Х.: ХНАДУ, 2015. 219с.

4. Різник Г.О. Поняття та основні аспекти дистанційної освіти. / http://www.rusnauka.com/NIO_2007/Pedagogica/18561.doc.htm.

5. Толочко В.М., Медведєва Ю.П., Зарічкова М.В., к. ф. н., Панкратова Я. І. Проблемні аспекти дистанційної форми освіти та можливості її використання в Україні. / Провизор. 2009. № 11/12. С. 8–11.

6. Технологія створення дистанційного курсу: навчальний поїбник / [Биков В.Ю. [та ін.]; за ред. В.Ю. Бикова та В.М. Кухаренка. К.: Міленіум, 2008. 324 с.

7. Триндаде А. Р. Информационные и коммуникационные технологии и развитие человеческих ресурсов / А. Р. Триндаде //Дистанционное образование. 2000. № 2. С. 5–9.